



Työ- ja elinkeinoministeriö  
Arbets- och näringsministeriet

Työelämä- ja tasa-arviovaliokunta  
**Työvoimapalvelut maakuntaudistuksessa (O 5/2017 vp)**

## **LAKI ALUEIDEN KEHITTÄMISESTÄ JA KASVUPALVELUISTA**

### **Lain aikataulu**

Lausunnolla 1.3 – 26.4. 2017, Eduskuntaan kesäkuussa 2017

### **Lain tavoitteet**

Lain tavoitteena on lisätä työllisyyttä ja alueiden kasvua uudistuksella, jossa osaavat työnhakijat ja yritysten tarpeet kohtaavat nykyistä paremmin. Tämä tehdään yhdistämällä ELY-keskusten ja TE-toimistojen työvoima- ja yrityspalvelut kasvupalveluiksi, avaamalla kasvupalveluiden tuotanto markkinoille monituottamalliin sekä antamalla maakunnille laaja harkintavalta kasvupalveluiden järjestämisestä.

Nykyiset TE- ja yrityspalvelut on uudistettava maakuntaudistuksen yhteydessä siten, että ne vastaavat entistä paremmin talouden ja työmarkkinoiden nopeaan muutosrytmiin. Nykyinen TE-palvelujen sääntely on johtanut siihen, että asiantuntijaresursseja ja osaamista ei pysty kaikissa tilanteissa suuntaamaan riittävästi työelämän ja elinkeinoelämän nopeasti muuttuviin tarpeisiin. Rekrytointipalvelut ja työnvälitys esimerkiksi vaativat yhä enemmän erityisosaamista, toimialatuntemusta ja syvälle elinkeinoelämän ja työnhakijoiden tilanteeseen pureutuvaa palvelua, jota nykyisen järjestelmän on vaikeaa ylläpitää ja toteuttaa.

Työttömyydestä aiheutuu valtavia taloudellisia menetyksiä niin yksilöille, yrityksille kuin julkisyhteisöillekin – välittömät työttömyysmenot ovat vuositasolla noin 6 miljardia. Työvoima- ja yrityspalvelujen tehokkuudella on väliä, koska työttömyyden yhden päivän keskon lyhennys säästäisi pelkkiä valtion työttömyysturvamenoja noin 23 miljoonaa euroa vuositasolla ja vastaavasti työnantajien rekrytointiprosessin tehostuminen yhdellä päivällä julkisessa työnvälityksessä kasvattaisi tuotannon arvoa laskennallisesti 100 miljoonalla vuodessa. Kilpailullisuus palvelujen tuottamisessa johtaa niiden tehostumiseen, joka realisoituu lyhyempinä työttömyysjaksoina ja nopeampina sekä osuvampina rekrytointeina.

### **Lain keskeinen sisältö työvoimapalveluiden osalta**

Maakunnalla järjestäjänä on vastuu mm. toteutettavien palvelujen tarpeen, määrän ja laadun määrittelemisestä, tuotantotavasta päättämisestä, yhdenvertaisesta saatavuudesta maakunnan omavalvonnasta.

Maakunnan järjestämisvastuulla on myös asiakkaan oikeuksista ja velvollisuuksista tiedottaminen, neuvonta ja ohjaus asiakkaalle tarkoituksenmukaisiin palveluihin sekä palvelutarpeen arviointi ja kotoutumissuunnitelman laatiminen. Maakunnan tulisi huolehtia, että tieto kasvupalvelujen tuottajista on helposti saatavissa.

Lisäksi maakunnan tulee tuottaa maakunnan viranomaistehtävänä ne palvelut, jossa on mm. merkittävää julkisen vallan käyttöä. Tällaisia tehtäviä ovat esimerkiksi henkilölle

maksettavien tukien tai korvausten myöntäminen, yrityksille myönnettävät tuet, jos haetun tuen arvo ylittää 10 000 euroa sekä RR-tehtävät.

Maakunnalliset kasvupalvelut tuotetaan monituottajamallilla. Maakunta vastaa itse palvelujen tuottamisesta yhtiönsä kautta vain silloin, kun markkinoilta ei löydy sopivia palveluntuottajia (markkinapuute). Julkiset toimijat voivat toimia kasvupalveluiden tuottajina yhtiömuodossa.

Markkinalähtöisesti tuotettavia kasvupalveluita voivat olla muun muassa työnhakuun liittyvät palvelut eli työnhakijoiden työnhakua ja työllistymistä koskeva neuvonta sekä tiedon välittämistä työpaikoista ja työmahdollisuuksista. Palveluna voitaisiin tuottaa ammatinvalintaohjausta ja työelämässä tarvittavan osaamisen kehittämistä. Yrityksille voitaisiin suunnata monimuotoista muun muassa yrityksen perustamiseen, liikeidean kehittämiseen, johtamiseen, keksintöjen kehittämiseen ja kansainvälistymiseen liittyviä palveluita. Uudenlaisia asiakaslähtöisempiä palveluita voidaan tuottaa myös sosiaali- ja terveystalouden sekä kasvupalveluiden rajapintaan esimerkiksi vaikeasti työllistyvien osalta. Lisäksi markkinoilta voitaisiin myöntää yritystukia, joiden arvo on alle 10 000 euroa.

## LAKI REKRYTOINTI- JA OSAAMISPALVELUISTA

Valmisteilla olevassa laissa rekrytointi- ja osaamispalveluista säädettäisiin tarkemmin palvelujen sisällöistä. Laki korvaisi osittain voimassa olevan julkisesta työvoima ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012). Rekrytointi- ja osaamispalveluja koskevan lain valmistelun lähtökohdaksi on, että palveluista säädettäisiin lailla vain siltä osin, kun se olisi tarpeellista esimerkiksi asiakkaan oikeuksien ja velvollisuuksien tai Suomea sitovien kansainvälisten sopimusvelvoitteiden täyttämisen näkökulmasta. Hallituksen esityksen jatkovalmistelussa arvioidaan, miltä osin yksittäisistä palveluista säätämisen sijasta laissa voitaisiin säätää reunaehdoista, jotka olisi huomioitava järjestettäessä tai tarjottaessa rekrytointi- ja osaamispalveluja.

Laissa rekrytointi- ja osaamispalveluista säädettäisiin seuraavista asioista:

- Työhaun aloitus, voimassaolo/päättymisen, palvelutarpeen arviointi määrääjain, työnhakijan informointi
- Rekrytointipalvelut
- Osaamispalvelut: Ammatinvalinta- ja uraohjaus, kasvupalvelukoulutus (ei-tutkintoon johtava, ammatillisia valmiuksia antava koulutus, kotoutumiskoulutus)
- Reunaehdot työpaikalla toteutettavalle ei-työsuhteiselle palvelulle (nykyinen työkokeilu, rekrytointikokeilu)
- Työllistämisenvelvoite

Valmisteilla olevassa laissa aluekehittämisen ja kasvupalvelujen rahoittamisesta (ns. rahoituslaki) säädettäisiin palkkatuen ja starttirahan myöntämisestä. Työttömyysturvalakiin siirrettäisiin työttömyysetuudella tuettua omaehtoista opiskelua ja kulukorvausta koskevat säännökset. Osa nykyisistä TE-toimiston tehtävistä työttömyysetuudella tuettuun omaehtoiseen opiskeluun siirrettäisiin työttömyysetuuden maksajien hoidettaviksi.

Valmisteilla olevassa laissa rekrytointi- ja osaamispalveluista ei ehdoteta säädettäväksi seuraavista asioista, jotka sisältyvät voimassa olevaan julkisesta työvoima- ja yrityspalveluista annettuun lakiin: tieto- ja neuvontapalvelut, asiantuntija-arvioinnit, valmennukset, koulutuskokeilu, matka- ja yöpymiskustannusten korvaukset, työolosuhteiden järjestelytuki, työllisyyspoliittinen avustus ja TY-neuvottelukunta.

Jatkovalmistelussa tarkennetaan muun muassa työttömien työnhakijoiden palveluprosessiin liittyviä kysymyksiä sekä kasvupalvelujen ja sosiaali- ja terveystalvelujen integraatioon liittyviä kysymyksiä.

Rekrytointi- ja osaamispalvelulakia, aluekehittämisen ja kasvupalvelun rahoituslakia ja lakia kotoutumisen edistämisestä koskeva hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyllä 2017.